הַגָּהָה: (טו) וּבְמָקוֹם שֶׁמֻּתָּר לְהַרְהֵר בְּדִבְרֵי תוֹרָה מֻתָּר (טז) לִפְסֹק דִּין, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר טַעֲמוֹ שֶׁל דָּבָר (ר"ן פרק קמא דשבת (ד: ד"ה מקום) ובפרק כל הצלמים (ע"ז יט: ד"ה מנלן)):

פו שֶׁצָּרִיךְ לְהַרְחִיק מִן מַיִם סְרוּחִים. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) [*] אמַיִם סְרוּחִים (ב) אוֹ מֵי מִשְׁרָה שֶׁשּׁוֹרִין בָּהֶן פִּשְׁתָּן אוֹ קַנַּבּוֹס, צָרִיךְ לְהַרְחִיק מֵהֶם (ג) כְּמוֹ מִן הַצּוֹאָה:

א בְּרָכוֹת כ"ב (ע"ב).

פז כַּמָּה צָרִיךְ לְהַרְחִיק בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע מִן גֶּרֶף שֶׁל רְעִי. וּבוֹ ג' סְעִיפִים:

א (א) * אגֶּרֶף שֶׁל רְעִי וְעָבִיט (ב) שֶׁל מֵי רַגְלַיִם שֶׁל חֶרֶס אוֹ שֶׁל עֵץ, צָרִיךְ לְהַרְחִיק מֵהֶם (ג) כְּמוֹ מִצּוֹאָה אֲפִלּוּ הֵטִיל בָּהֶם (ד) מַיִם. * בֲּאֲבָל אִם הֵן שֶׁל מַתֶּכֶת אוֹ

א מַשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא דִּבְרָכוֹת כ"ה (ע"ב) לְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (ד"ה גרף) וְשָׁאַר פּוֹסְקִים. ב שָׁם בְּתוֹסָפוֹת וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (יז. ד"ה גרף) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ צְרָפַת.

בַּאֵר הַיטֵב

וְאַף עַל פִּי כֵן אָמַר לוֹ בִּלְשׁוֹן הוֹרָאָה, כָּפָף מַשְׁנָה (ק"ש פ"ג ה"ה). כָּתַב הָרַ"ן (שבת יט. ד"ה אשמעי") אֲפִלּוּ בִּלְא אַפְרוּשֵׁי מֵאסוּרָא שְׁרֵי לוֹמַר לְחַבְרוֹ עֲשֵׂה לִי כָּךְ וְכָךְ, אַף עַל גַּב דְּמַפֵּילָא הָוֵי הוֹרָאָה, דְּהָא אָמַר לֵיהּ טוֹל בִּכְלִי שֵׁנִי וְתֵן, אַף עַל גַּב דְּיִלְפִינָן מִינָּהּ דְּהֶפְשֵׁרוּ לֹא זָהוּ בְּשׁוּלוֹ, מֻגָּן אַבְרָהָם (סק"ה):

א (ד) **מַיִם.** כֵּיוָן דְּמֵיחַדְּרִין לְכָךְ הָוֵי לְהוּ כְּבֵית הַכִּסֵּא, וְאַסּוּרִים אֲפִלּוּ אֵין בָּהֶם רֵיחַ רַע, הָרַא"ש (פ"ג סנ"ד) וְהָרַמְבַּ"ם (פ"ג ה"י"ב). וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְנִרְאֶה לִי דְּאִם הַכְּלִי מֻיְחָד גַּם כֵּן לְתַשְׁמִישׁ אַחֵר, כְּגוֹן לִשְׁפּוֹךְ לְתוֹכוֹ שׁוּפְכִין, אִם אֵין בּוֹ צוֹאָה וְלֹא רֵיחַ רַע מֻתָּר. וְהוּא הַדִּין אִם מֻיְחָד לְהִשְׁתִּין וּבְכָל פַּעַם שֶׁמַּשְׁתִּין נוֹתֵן לְתוֹכוֹ רְבִיעִית מַיִם שְׁרֵי עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַיְד אַהֲרֹן (הגב"י א) חוֹלֵק עָלָיו, וְכָתַב כֵּיוָן דְּטַעֲמָא הָוֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף הָא דִּרְבִיעִית מַיִם מֵהֲנֵי לְמֵי רַגְלִים הֵיינוּ לְמֵים צְלוּלִים דְּמִתְעָרְבִין בַּמַּיִם וּמִתְבַּשְּׁלִין, אֲבָל מַה שֶּׁבְּלוּעִ לְתוֹךְ הַכְּלִי אֵינוֹ מִתְעָרֵב בַּמַּיִם כְּדֵי שֶׁיִּתְבַּשֵּׁל, שֶׁאֵינוֹ בּוֹלֵעַ הַכְּלִי אֵינָהּ דָּבָר מוּעָט, אִם כֵּן הוּא הַדִּין הָכָא, שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁבְּעוֹד שֶׁהוּא מְשַׁתִּין, שֶׁאֵינוֹ בּוֹלֵעַ הַכְּלִי אֵינָהּ דָּבָר מוּעָט, אִם

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שמ"ב, וְהֶבִיאוֹ בְּבֵרְכֵי יוֹסֵף (סק"ב), וְכָתַב (סק"ג) בְּשֵׁם לֶחֶם יְהוּדָה פֶּרֶק ג' דְּקְרִיאַת שְׁמַע (ה"ה), דְּאִסּוּר לְהַרְהֵר תּוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת מֵאֲחוֹרֵי בֵּית הַכִּסֵּא וּצְדָדָיו, וּמִלְּפָנָיו כְּמִלֹא עֵינָיו עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בְּשִׁאֵלַת יַעְבֵּ"ץ שְׁאָסוּר לְעַיֵּן בְּבֵית הַכִּסֵּא בְּמִשְׁקְלֵי הַשֵּׁמוֹת וְהַפְּעָלִים שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְהַגִּיעַ לִידִיעָה רַק עַל פִּי הַכְּתוּבִים, וְיָבֹא לְהַרְהֵר בַּמְּקֹרָא, עַיֵּן שָׁם סִימָן י'. וּבְבֵרְכֵי יוֹסֵף (סק"ה) לְמַד מִזֶּה שֶׁאָסוּר לְסַדֵּר שָׁם כְּתַב מְלִיצָה בִּלְשׁוֹן תַּלְמוּד, דְּוַדַּאי יָבוֹא לְהַרְהֵר קְצָת בְּסֶגְנוֹן הַתַּלְמוּד עַיֵּן שָׁם:

א **[בשו"ע] מַיִם סְרוּחִים כו'.** עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף מַה שֶּׁכָּתַב מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם בְּפֵרוּשׁ הַמִּשְׁנָה (ברכות פ"ג מ"ח), וְהֶכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה בְּתִשׁוּבוֹתָיו סִימָן כ"ו כָּתַב שֶׁאֵין הַכְרָחַ, עַיֵּן שָׁם וּבְשִׁיּוּרֵי בְּרָכָה (סק"א). וְכָתַב בְּתְשׁוּבָה הַנַּ"ל גִּנָּה שֶׁמַּמְשִׁיכִין לָהּ מַיִם סְרוּחִים וְרָעִים וְהִיא סְמוּכָה לְבֵית הַכִּסֵּא, אַף אִם קָדְמָה, בְּעַל הַגִּנָּה צָרִיךְ לְהַרְחִיק, דְּהָוֵי מִלְּתָא דְּאִסּוּרָא עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

קָדֵשׁ. דְּהַיְנוּ לוֹמַר לוֹ אֲפִלּוּ בִּלְשׁוֹן הוֹרָאָה שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, (כ) וְאֵין צָרִיךְ לְדַקְדֵּק וְלוֹמַר אַל תַּעֲשֶׂה כָּךְ בִּלְי לְשׁוֹן הוֹרָאָה. (כא) וְיֵשׁ מַחְמִירִין וְסוֹבְרִין דְּאָסוּר לוֹמַר בִּלְשׁוֹן הוֹרָאָה, דְּזֶה הוּא תּוֹרָה, כְּגוֹן אִם רוֹאֶה בְּעֶרֶב פֶּסַח שֶׁמְּגַלְּחִין אַחַר חֲצוֹת, יֹאמַר אֵין מְגַלְּחִין, דִּלְשׁוֹן זֶה אֵינוֹ לְשׁוֹן הוֹרָאָה, אַף עַל גַּב דְּמַפֵּילָא נִשְׁמַע דְּאָסוּר, אֲבָל לֹא יֹאמַר אָסוּר לְגַלֵּחַ. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם אֵין דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין בְּקַצּוּר, (כב) יוּכַל לְהַעֲרִיךְ לְפָנָיהֶם גְּדֹל הָאִסּוּר בְּכָל חֻלְקֵי כְּדֵי לְהַפְרִישָׁן. כְּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁם הָרַ"ן (שבת יט. ד"ה ואשמעי"), אֲפִלּוּ בִּלְא אַפְרוּשֵׁי מֵאסוּרָא שָׁרֵי לוֹמַר לַחֲבֵרוֹ עֲשֵׂה לִי כָּךְ וְכָךְ, אֲפִלּוּ אִם מְמֵילָא הָוֵי הוֹרָאָה, שֶׁבָּזֶה מוֹרֶה לוֹ שֶׁהוּא מֻתָּר לַעֲשׂוֹת כֵּן, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵרָם בִּלְשׁוֹן הוֹרָאָה: (טו) **וּבְמָקוֹם שֶׁמֻּתָּר.** כְּגוֹן בְּבֵית אֲמָצְעִי שֶׁל מֶרְחָץ וְכַנַּ"ל, אוֹ כְּגוֹן שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ אֵינוֹ נָקִי לְגַמְרֵי, כְּגוֹן שֶׁנָּגַע בְּיָדָיו בַּמְּקוֹמוֹת הַמְכֻסִּים, דְּאִם יָדָיו אוֹ שְׁאָר מְקוֹמוֹת מְגוּפּוֹ מְטֻנָּפוֹת מַמָּשׁ אֲפִלּוּ הַהֶרְהוּר אָסוּר [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"א)]: (טז) **לִפְסֹק דִּין.** דְּהָוֵי כְּמוֹ הֶרְהוּר, שֶׁמְּחַשֵּׁב הַטַּעַם בְּלִבּוֹ. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן מ"ז סָעִיף ד' בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ז) וּבְאוּר הֲלָכָה:

א (א) **מַיִם סְרוּחִים.** עַל כֵּן אוֹתָן מְקֻוָּאוֹת שֶׁמְּיַמְּיָהֶן סְרוּחִין בִּימוֹת הַקַּיִץ, לֹא מִיבָּעֵי דְּאָסוּר לְבָרֵךְ בְּתוֹכָן, [אֶלָּא] אֲפִלּוּ הַרְחָקָה כְּצוֹאָה בָּעֵינַן [פְּרִי מְגַדִּים]. וְדַוְקָא (ה) אִם מַסְרִיחַ עַד שֶׁדָּרְךְ בְּנֵי אָדָם לְהִצְטַעֵר מֵאוֹתוֹ הֲרֵיחַ רַע. גִּנָּה שֶׁמַּמְשִׁיכִין לָהּ מַיִם סְרוּחִים וְרָעִים וְהִיא סְמוּכָה לְבֵית הַכִּסֵּא, אַף אִם קָדְמָה, בְּעַל הַגִּנָּה צָרִיךְ לְהַרְחִיק, דְּהָוֵי מִלְּתָא דְּאִסּוּרָא [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה]: (ב) **אוֹ מֵי מִשְׁרָה.** שֶׁמַּסְרִיחַ, וְכָל שֶׁכֵּן מִשְׁרָה שֶׁל כּוֹבְסִין שֶׁמְּכַבְּסִין בָּהֶם בִּגְדֵי קְטַנִּים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם צוֹאָה [שְׁנוֹת אֵלִיָּהוּ (פ"ג מ"ה ד"ה לא)]: (ג) **כְּמוֹ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר לְפָנָיו כְּמִלֹא עֵינָיו, וּלְאַחֲרָיו אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֲרֵיחַ, וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים דְּאִסּוּרוֹ הוּא מִן הַתּוֹרָה כְּמוֹ צוֹאָה. כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"א) וְהוּבָא בְּפְרִי מְגַדִּים, בְּמַרְתְּפוֹת הַיַּיִן שֶׁיֵּשׁ רֵיחַ רַע מֵעֻפָּשׁ וְקָץ בֵּיהּ, אָסוּר לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע, וְהוּא הַדִּין כָּל כְּהַאי גַּוְנָא. וּבְרַמְבַּ"ם פֶּרֶק ד' מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה הֲלָכָה ט' מַשְׁמַע דְּמֻתָּר, וְרַק גְּדוֹלֵי הַחֲכָמִים הָיוּ נִזְהָרִין מִזֶּה בְּעֵת הַתְּפִלָּה עַיֵּן שָׁם, וּלְפָלֶא שֶׁלֹּא הֵעִירוּ בָּזֶה:

א (א) **גֶּרֶף וְכוּ'.** אֲפִלּוּ אִם עַתָּה אֵין בָּהֶם כְּלוּם, (ו) וַאֲפִלּוּ אִם הֵם רְחוּצִים יָפֶה מִבִּפְנִים וּמִבַּחוּץ וּנְקִיִּים לְגַמְרֵי שֶׁאֵין בָּהֶם אֲפִלּוּ רֵיחַ רַע. (ב) **שֶׁל מֵי רַגְלַיִם.** וְאִם (ז) הַכְּלִי מֻיְחָד גַּם כֵּן לְתַשְׁמִישׁ אַחֵר, כְּגוֹן לִשְׁפּוֹךְ לְתוֹכוֹ שׁוּפְכִין, אִם אֵין בּוֹ צוֹאָה וְלֹא רֵיחַ רַע מֻתָּר, (ג) וְכֵן אִם בְּכָל פַּעַם שֶׁמַּשְׁתִּין נוֹתֵן לְתוֹכוֹ רְבִיעִית מַיִם, מֻתָּר אִם אֵין מַגִּיעַ מֻנּוּ רֵיחַ רַע. וְנִרְאֶה לִי דְּבָזֶה אִם מַגִּיעַ רֵיחַ רַע מִן הַכְּלִי דֵּינוֹ כְּעָבִיט מָשׁ, וְצָרִיךְ לְהַרְחִיק אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הֲרֵיחַ, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה גרף): (ג) **כְּמוֹ מְצוֹאָה.** לְפָנָיו (ד) כְּמִלֹא עֵינָיו וּלְאַחֲרָיו אַרְבַּע

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(כ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) בְּשֵׁם הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה (ק"ש פ"ג ה"ה) וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א (ד"ה ובענין) בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (שבת מ: ד"ה לאפרושי): (כא) חַיֵּי אָדָם (ח"א כלל ג סל"ה) וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה ואם): (כב) מוּכָח מִסּוּגְיָא דְּשַׁבָּת שָׁם:

א (ה) כָּל הַפּוֹסְקִים: (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א): (ז) טוּר: (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ב) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (סכ"ח):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah